

תוכנית רב שנתית להנגשה גבעתיים

חלק א' – מבוא

1. רקע

עיריית גבעתיים החליטה לקדם תוכנית רב שנתית להנגשת מוסדות הציבור העירוניים והמרחב הציבורי הפתוח. הכנת תוכנית כזו נדרשת על-ידי פרק הנגישות של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ותקנותיו, שחלקן אושרו והאחרות בתהליכי הכנה ואישור מתקדמים. התוכנית תאפשר לעירייה לקדם באופן מקצועי, שיטתי ויעיל יותר את פעילות ההנגשה הענפה תוך מתן מענה אופטימלי לדרישות החוק והתקנות. על בסיס התוכנית הרב שנתית ניתן יהיה להגיש בקשות תקציב מסודרות ומנומקות למשרדי הממשלה הרלבנטיים. תוכנית ההנגשה הרב שנתית גובשה בשיתוף גורמי העירייה האחראים על התחומים הרלבנטיים לתוכנית -מנכ"ל העירייה, מנהל ההנדסה, מנהל החינוך, סמנכ"ל תכנון ותפעול, אגף תשתיות ואגף הנכסים. התוכנית מציגה סדר קדימויות להנגשת מתקנים ואתרים בכל אחד מהתחומים בהם היא עוסקת (חינוך, רווחה, גינות, רחובות וכד') וקובעת את מרכיבי הנגישות הנדרשים בהם ומציעה מתווה פעולה ליישום התוכנית. תוכנית זו אינה עוסקת ב"הנגשת השירות" -"הנגשת מידע, הליכי קבלת שירות על-ידי אדם עם מוגבלות, הכשרת היחידות העירוניות למתן שירות לאנשים עם מוגבלות, והיבטים " רכים" נוספים של הנגשה.

2. תחומי התוכנית

התוכנית הרב שנתית להנגשת העיר מקיפה את כל מרכיבי המרחב הציבורי בעיר - מבני ציבור לסוגיהם, שטחים פתוחים ורחובות. הטבלה שלהלן מפרטת את תחומי התוכנית, ומציינת את תקנות הנגישות החלות על כל תחום. את מספר המתקנים והאתרים שנדרשת בהם הנגשה ניתן לראות בטבלה השנייה הכוללת את המנות השנתיות לכל תחום ותחום. תקנות אלה הובילו לארגון התוכנית בארבעה פרקים מרכזיים כל פרק מתייחס למוסדות הציבור או האתרים שקובץ תקנות אחד חל עליו, כמפורט בטבלה שלהלן. התקנות מוצגות בקצרה בחלק הראשון של כל אחד מארבעת פרקים אלה.

ראשי תחום	תחום	הנגישות תקנות הרלוונטיות	סטטוס התקנות
מוסדות חינוך	חינוך מוסדות	קיים חינוך מוסד	בתוקף
מוסדות חינוך	חינוך מוסדות	פרטנית נגישות	בתוקף
מוסדות ציבור	קהילה מוסדות	קיים ציבורי בניין	בתוקף
מוסדות ציבור	תרבות מוסדות	קיים ציבורי בניין	בתוקף
מוסדות ציבור	רווחה מוסדות	קיים ציבורי בניין	בתוקף
שטחים פתוחים	ציבוריות גינות	בניין שאינו ציבורי מקום	בתוקף
רחובות	תחנות עם רחובות אוטובוס	ציבורית תחבורה	בתוקף
רחובות	תחנות עם רחובות אוטובוס	דרכים	בתוקף
רחובות	העיר רחובות שאר	דרכים	בהכנה

3. עקרונות התוכנית

התוכנית מפרטת את מבני ושטחי הציבור שיונגשו בכל אחת משש השנים הקרובות בכל אחד מתחומי התוכנית, שנת היעד להשלמת התוכנית היא 2021. תאריך זה נקבע בהתאם למועד שנקבע בתיקון לפרק הנגישות בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. (למרות שבשלב זה התיקון חל רק על שטחים פתוחים, על מוסדות חינוך קיימים ועל חלק מבנייני הציבור, אך לא על רחובות ודרכים) בהתחשב בשנת יעד זו ובהתאם למספר מבני/שטחי הציבור בכל תחום, נקבעה " מנת הביצוע " השנתית.

התוכנית מבוססת על סדר קדימויות שנקבע על-ידי היחידות העירוניות האחראיות על התחומים השונים. סדר הקדימויות אינו מבוסס על מצב הנגישות בכל מבנה/אתר אלא על שיקולים אחרים: גודל המבנה/האתר, היקף המשתמשים, שילוב אנשים עם מוגבלות, פרישה בעיר, תוכנית העבודה הרב-שנתית של היחידה האחראית על התחום.

מצב הנגישות לא היווה שיקול בקביעת סדר הקדימויות כי לכך היה נדרש סקר נגישות ארוך ויקר, שכיוון שאינו יכול להוות בסיס לתכנון הוא גם מיותר. המשמעות היא שיתכן ש"מנות הביצוע" השנתיות אינן מאוזנות מבחינת עלותן. התוכנית אינה מעניקה קדימות לתחום מסוים אלא קדימות למבנים/אתרים מסוימים בכל תחום. עקרון זה הוא פועל יוצא של הוראות פרק הנגישות בחוק שוויון זכויות, אך גם של התפיסה שיש לקדם את הנגישות בחזית רחבה ומגוונת, כך שאנשים עם מוגבלות יוכלו לקחת חלק במגוון רחב של תחומי חיים ופעילויות. התוכנית הרב-שנתית מהווה מסגרת לעבודה הניתנת לשינויים. מבנה/אתר שעולה הצורך או נקרית ההזדמנות להנגישו לפני המועד שנקבע בתוכנית, יקודם בהתאם. כתוצאה מכך, תדחה הנגשת מבנה/אתר אחר.

התוכנית מתייחסת בעיקר למבני ציבור שבבעלות ובהפעלה עירונית, אם כי כלולים בה גם מבנים אחדים שבהפעלת גורמים ציבוריים אחרים (בעיקר בתחום התרבות). נכסים עירוניים המוחזקים ומופעלים על-ידי גורמים אחרים ישולבו בתוכניות ההנגשה הרב-שנתיות של גורמים אלה. העירייה תנקוט בצעדים שיבטיחו זאת. יודגש כי החוק מטיל על בעלי הנכס את האחריות לביצוע התאמות נגישות טעונות היתר (ועל המחזיק/מפעיל - את האחריות לביצוע שאר התאמות הנגישות), כך שהעירייה תידרש להשתתף בעלויות הכרוכות בכך.

היקף ועומק ההנגשה בכל מבנה/אתר יהיו על-פי הנדרש בתקנות הנגישות הרלבנטיות. על בסיס התקנות, תוך שינויים מסוימים (המצוינים באופן ברור) התוכנית מציינת את מרכיבי הנגישות העיקריים הנדרשים בכל סוג מבנה/אתר. התוכנית מציעה מתווה פעולה שיבטיח את יישומה באופן מלא, יעיל ומקצועי:

- עבור כל אחד מארבעת תחומי התוכנית (מוסדות חינוך, מוסדות ציבור, שטחים פתוחים, רחובות) ימונה ממונה עירוני ומרכז פרויקט עירוני (מנהל היחידה העירונית המתאימה)
- בכל תחום יופעלו מספר צוותי פרויקטים (מנהל פרויקט, מתכנן ומורשה נגישות) שיקדמו את הפרויקט משלב התכנון ועד המסירה, בין היתר בליווי וסיוע מקצועי של רכז הנגישות העירוני.
- הנגשת מוסדות חינוך צריך לסיים עד ל-1.5.2019, לפי סעי' 19לג לחוק.

הפריסה ומנות ההגשה ע"פ שיקול דעת הרשות

תחום שנים	מבני חינוך		מבני ציבור		מקום שאינו בניין גן ציבורי מגרש משחקים חניונים עירוניים		דרכים
	מספר המבנים	אחוז המבנים	מספר המבנים	אחוז המבנים	מספר המקומות	אחוז המקומות	
שנה א – 2016	1	20%	6	15%			
שנה ב – 2017	5	40%	8	20%	5	15%	
שנה ג – 2018	10	70%	14	25%			
שנה ד – 2019	15	100%	18	35%	12	35%	
שנה ה – 2020			30	65%	22	65%	
שנה ו – 2021			47	100%	34	100%	

חלק ב' – תכניות רב שנתיות תחומיות

4. מוסדות חינוך

קיימים שני קבוצים של תקנות נגישות למוסדות חינוך - "התאמות נגישות במוסד חינוך קיים" ו"התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה". הקובץ הרלבנטי לעניין התוכנית הרב-שנתית הוא תקנות" נגישות כללית למוסד חינוך קיים.

התאמות הנגישות הנדרשות: תקנות" נגישות כללית " מחייבות התקנת פיר מעלית בבניין המרכזי ושני תאי שירותים בקומת הכניסה של המבנה המרכזי אחד לכל מין). אל פיר המעלית ואל תאי השירותים יש להסדיר דרך נגישה מהמבנים האחרים, מהחצר, מהכניסה למגרש ומהחניה, כך שלמעשה אל כל אזורי מגרש ביה"ס צריכה להוביל דרך נגישה.

הגורם החייב בביצוע ההנגשה: חובת ההתקנה של התאמות הנגישות חלה על בעל מוסד החינוך. במוסד חינוך רשמי-הרשות המקומית, במוסד חינוך מוכר-הגוף בעל הרישיון להפעלת המוסד.

כלומר, **העירייה מחויבת להנגיש רק את מוסדות החינוך העירוניים והמשותפים**. תקנות "נגישות כללית" חלות על **בתי ספר בלבד ולא על גני ילדים** (תקנות "נגישות פרטנית" חלות כמובן גם על גני ילדים).

מתווה התוכנית

התוכנית הרב שנתית להנגשת בתי הספר בעיר הוכנה על ידי העירייה. התוכנית כוללת את כל בתי"ס העירוניים והמשותפים-יסודיים, על-יסודיים וחינוך מיוחד. בתי"ס האחרים, גם אם הם פועלים בנכסים עירוניים, אינם חלק מהתוכנית. החובה להנגישם חלה על הבעלים של המוסד החינוכי (רשתות חינוך ציבוריות, בעלים פרטיים) ולא על בעלי הנכס (העירייה) שנת היעד של התוכנית- שנת היעד הינה 2019 קביעת סדר הקדימויות - סדר הקדימויות להנגשת בתי הספר אינו מבוסס על מצב הנגישות בהם אלא בעיקר משקף פרישה מאוזנת של בתי"ס בין אזורי העיר (צפון, מרכז ודרום העיר,) בין שלבי חינוך(יסודי, על יסודי) ובין זרמי חינוך.

מרכיבי הנגישות הנדרשים בבתי ספר

- כניסה ראשית נגישה אל מתחם ביה"ס, ודרך נגישה המובילה אליה מהמדרכה הסמוכה ומהצמתים הסמוכים.
- דרך נגישה וכניסה נגישה אל המבנה הראשי ואל כל המבנים האחרים של ביה"ס.
- דרכים נגישות ואמצעים לגישור בין מפלסים במבנה הראשי ובכל מבנה אחר בו יש חלל יעודי שאינו נמצא במבנה הראשי (חדרי מדעים, ספרייה, חדרי טכנולוגיה וכד').
- שני תאי בתי שימוש נגישים בקומת הכניסה במבנה הראשי (תא לבנים ותא לבנות).
- דרכים נגישות אל חצר משחקים וכינוסים, מגרשי ספורט ואולם ספורט.

ישנם מרכיבים שאינם נדרשים על-פי התקנות אבל הם משלמים את תמונות הנגישות ולכן גם הם נדרשים בביצוע:

- מקום נגיש להעלאה/הורדת נוסעים סמוך ככל האפשר לשער בית הספר.
- סימני אזהרה לסוגיהם בכניסה למבנה, במדרגות, מסביב למכשולים.

5. מוסדות ציבור (קהילה, תרבות, רווחה, משרדים עירוניים)

תקנות הנגישות

תקנות הנגישות" למקום ציבורי שהוא בניין קיים "חלות על כל סוגי מוסדות הציבור, למעט מוסדות חינוך, בריאות ושירותי חירום שהחוק קבע שיותקנו עבורם תקנות ייעודיות בנפרד.
הגורם המחוייב בהנגשה:

- בדיקת הנגישות: התקנות קובעות כי באחריות הבעלים של המקום הציבורי לבצע את בדיקת הנגישות, אך אם המקום הציבורי מוחזק/מופעל על-ידי גורם אחר, על גורם זה מוטלת חובת בדיקת הנגישות.
- ביצוע הנגישות: חוק שוויון זכויות קובע כי התאמות נגישות הדורשות היתר בניה יבוצעו על-ידי הבעלים, והתאמות נגישות שאינן טעונות היתר יבוצעו על-ידי המחזיק או המפעיל את המקום.

התאמות הנגישות הנדרשות: תקנות הנגישות " למקום ציבורי שהוא בניין קיים " מפרטות הנחיות מדויקות לבדיקת ולהסדרת הנגישות של כל מרכיבי הסביבה הפיזית של המקום הציבורי: דרכי הגעה אל הבניין, חניה, כניסות, דרכי גישה בתוך המקום הציבורי, התגברות על הפרשי מפלסים, מעלית ומעלון, מדרגות, בתי אחיזה, דלתות, תאורה, הכוונה, סימונים ואזהרות למיניהן, בית שימוש מקלחת ומלתחה, והתאמות לפונקציות מיוחדות) במה, מקום להתקהלות, יחידות אכסון, מקום לספורט ולמשחקים ועוד).

הנחיות מיוחדות: לפני ביצוע התאמות הנגישות בבניין יש לסיים את בדיקת הנגישות – ביצוע סקר נגישות. אם אין אפשרות להנגיש את הבניין הציבורי בגלל סיבות הנדסיות או פגיעה מהותית באופיו של הבניין, יש להעתיק את מתן השירות הציבורי לבניין אחר נגיש. (החוק אינו מאפשר קבלת פטור מהנגשת מקום ציבורי המופעל ע"י רשות מקומית).

מועדים קובעים:

לוח זמנים לביצוע התאמות הנגישות הנגשת מוסדות הציבור תבוצע באופן הדרגתי ותושלם עד **1 בנובמבר 2021**. ההנגשה ההדרגתית מפורטת בטבלת המנות השנתיות שבתחילת המסמך. בתוך שנה מיום תחילתן של התקנות (כלומר עד 22.12.2012) יש להשלים את בדיקת הנגישות בכל הבניינים. הערה: למרות שכך נכתב בתקנות, ברור מעל לכל ספק שזו לא הייתה הכוונה כי ביצוע בדיקת הנגישות שנים לפני ביצוע ההנגשה אינו תורם דבר, אלא רק מטיל מעמסה גדולה על הרשות המקומית.

מתווה התוכנית

תכנית ההנגשה הרב שנתית עבור כל תחום (קהילה, תרבות, רווחה, משרדים עירוניים) גובשה תחילה על ידי היחידה העירונית האחראית על התחום.

תכולת התוכנית: התוכנית כוללת בניינים בבעלות עירונית בהם פועלים מוסדות ציבור עירוניים, למעט מבני חינוך (הנכללים בפרק נפרד של התוכנית):

- מוסדות קהילה -מרכזים קהילתיים, בריכות, אולמות ספורט קהילתיים, מועדוני תנועות נוער.
- מוסדות תרבות -מרכזי תרבות והשכלה, אולמות מופעים) כולל כאלה שאינם בהפעלה עירונית, ספריות וכו'

- מוסדות רווחה - בניין אגף הרווחה, מסגרות לאנשים עם מוגבלות, מועדונים ומרכזים לקשישים, מסגרות טיפוליות לילד ונוער, מסגרות טיפול בנפגעי התמכרויות, תחנות לבריאות המשפחה, מטה ותחנות שירות פסיכולוגי חינוכי.
- משרדים עירוניים.

קביעת סדר הקדימויות: סדר הקדימויות בכל תחום נקבע לפי שיקולים שהפעילה היחידה העירונית האחראית, כמפורט להלן:

- מוסדות קהילה - פרישה גאוגרפית מאוזנת, גודל המרכז, מאפייני אוכלוסיית המשתמשים (גיל, שילוב אנשים עם מוגבלות)
- מוסדות תרבות
- מוסדות רווחה - לשכות רווחה, מסגרות עם ריכוז גבוה של אנשים עם מוגבלות, אינטנסיביות השימוש (מספר המשתמשים ותדירות השימוש), שירותים בלעדיים, פרישה בעיר.
- משרדים עירוניים - בהתאם למועד המתוכנן לשיפוץ הבניינים

מרכיבי הנגישות הנדרשים

- חניות נגישות, ומקום נגיש להעלאה/הורדת נוסעים סמוך ככל האפשר לכניסה למבנה/למתחם.
- כניסה ראשית נגישה אל המתחם/המבנה הציבורי, ודרך נגישה המובילה אליה מהמדרכה הסמוכה, מהצמתים הסמוכים וממקומות החניה הנגישים.
- במתחם ציבורי - דרכים נגישות אל אזורים ומתקנים במתחם ואל כל מבנה בו יש חלל יעודי.
- תנועה אופקית, ובמידת הצורך גם אנכית (באמצעות מעלית, מעלון אנכי או כבש), המאפשרת הגעה לכל החללים בהם ניתן שירות לציבור או מתקיימת פעילות בהשתתפותו. אם בחללים שונים מוענק שירות זהה או מתקיימת פעילות זהה, ניתן להנגיש רק חלק מהם.
- בתי שימוש נגישים בכל מדור שירותים.
- אפשרות שימוש במתקנים והשתתפות בפעילויות המתקיימות במקום (השתתפות בחוגים, עליה לבמת מופעים, קבלת שירות במשרדי המתקן, קבלת שירות במזנון)

- סימני אזהרה לסוגיהם בכניסה למבנה, במדרגות, מסביב למכשולים
 - שלטי התמצאות נגישים (שילוט מפנה, שילוט מכוון, שילוט מציין מקום)
 - בתי אחיזה במדרגות, כבשים וכד'.
 - אמצעי עזר לאנשים עם מוגבלות חושית (ראיה/שמיעה -)הצורך באמצעי העזר וסוגיהם בכל. חלל במבנה הציבורי יקבעו על-ידי יועצים מומחים בתחום המוגבלות החושית.
- דגשים לסוגי המוסדות השונים:

- מרכזים קהילתיים -אפשרות שימוש בחללי פעילות מיוחדים כדוגמת בריכת שחיה, חדר כושר, אולם ספורט.
- אולמות מופעים -הסדרת מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים עם מוגבלות ואפשרות הגעה אליהם.
- מוסדות רווחה -התאמות מיוחדות מעבר לנדרש בתקנות, בהתאם לאופי המוסד והשירות הניתן בו.

6. שטחים פתוחים (גינות ציבוריות, מתקני משחק, חניונים)

תקנות הנגישות:

תקנות הנגישות" למקום ציבורי שאינו בניין "מתייחסות למגוון רחב של שטחים פתוחים- גן ציבורי, אתר משחקים, מקום רחצה, מקום לתצוגה, אתר הנצחה, חניון ציבורי, מגרש ספורט ועוד. התקנות אושרו בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

הגורם המחויב בהנגשה:

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובע כי התאמות נגישות דורשות היתר יבוצעו על ידי הבעלים (כולל חוכר לדורות), והתאמות נגישות שאינן טעונות היתר יבוצעו על-ידי המחזיק או המפעיל את המקום אם אינו הבעלים. לפיכך, הנגשת הגנים הציבוריים, אתרי משחקים, אתרי הנצחה וכל אתר פתוח אחר הנמצא במרחב הציבורי היא באחריות הרשות המקומית. לעומת זאת, מקומות ציבוריים שבבעלות ו/או בהפעלת גורמים אחרים (חניון, בריכה וכד') יונגשו בהתאם לחלוקת האחריות שנקבעה בחוק.

התאמות הנגישות הנדרשות:

פרק ג' בתקנות מפרט את התאמות הנגישות הנדרשות בסוגים השונים של השטחים הפתוחים (" המקומות הציבוריים שאינם בניינים") פירוט האתרים הרלבנטיים לתוכנית להנגשת העיר:

- גן ציבורי** – נדרשות דרכים נגישות לכניסה אחת לפחות ולמרכזי העניין העיקריים) שביל הליכה עיקרי, פינות ישיבה, אזור פיקניק, תצפית, אלמנט אמנות, אזור התאספות קהל, אתר משחקים, אזור פעילות משחק וספורט) דרך נגישה כוללת גם אמצעים להתגברות על הפרשי מפלסים (מדרגות, כבש, מעלית וכד') בגינות בהן קיים בית שימוש, יוסדר בית שימוש נגיש המשותף לשני המינים. רהיטי ומתקני החוץ יוצבו מחוץ ובצמוד לדרך הנגישה, וחלקם יהיו מתקנים נגישים (יאפשרו שימוש על-ידי אנשים עם מוגבלות)

ההנגשה המפורטת לעיל נדרשת בכל הגנים ברמה הרובעית וברמה העירונית וב - 50% מהגנים ברמה השכונתית.

- אתר משחקים** – אתר משחקים צריך להיות מונגש לפי הוראות תקן ישראלי 1498 חלק 8 (מתקני משחקים: אתר המשחקים). בין היתר: דרך נגישה אל האתר, נגישות רציפה מכניסה אחת לפחות לאתר אל מספר מתקנים (כמפורט בסעיף 114 בתקן), שילוב מתקנים אלה בין כל שאר המתקנים באתר, הגנה ואזהרה סביב מתקנים העלולים להוות סכנה (נדנדה, למשל), ועוד. **מרכיבי הנגישות המפורטים לעיל נדרשים בכל האתרים ברמה הרובעית והעירונית וב- 50% מהאתרים ברמה השכונתית, ובלבד ששטח האתר גדול מ- 132 מ"ר.**

- מגרש ספורט** – יש להבטיח גישה למשטח או לעמדת המשחק שבו, אפשרות להשתמש במשטח/בעמדה, מתקן שתיה נגיש אחד לפחות, שני מקומות פנויים להצבת כיסאות גלגלים ליד מושבים רגילים לקהל. **מרכיבי הנגשה אלה נדרשים בכל מגרש או מקבץ מגרשים ולפחות ב- 50% מהמגרשים במקבץ אחד המשמשים לאותה פעילות.**

הנחיות מיוחדות:

לפני ביצוע התאמות הנגישות באתר, יש להכין תוכנית פעולה שתציג את מרכזי העניין שיונגשו במקום. התוכנית תאושר על-ידי מורשה נגישות שבהמשך יאשר גם שהביצוע תואם את התוכנית.

אם אין אפשרות לבצע התאמת נגישות מסוימת במקום ציבורי שאינו בניין בגלל סיבות הנדסיות או פגיעה באופיו המיוחד של המקום (ניתן לקבל פטור מביצוע התאמת הנגישות הזו).

מועדים קובעים:

לוח הזמנים לביצוע התאמות הנגישות במקומות הציבוריים שאינם בניינים תבוצע באופן הדרגתי עד נובמבר 2021, בהתאם למופיע בטבלת המנות השנתיות שבתחילת מסמך זה.

מתווה התוכנית

תוכנית ההנגשה הרב-שנתית גובשה תוך שיתוף פעולה בין צוות הנגישות העירוני לאגף שפ"ע. שיתוף הפעולה בא לידי ביטוי הן בגיבוש הקריטריונים לקביעת סדר הקדימויות והן בגיבוש סדר הקדימויות.

תכולת התוכנית:

- חניונים עירוניים
 - גינות ציבוריות - התוכנית כוללת את כל הגינות הציבוריות בעיר שבאחזקת העירייה .
 - אתר מתקני משחקים נגישים - התוכנית מפרטת את הגינות הציבוריות בכל רחבי העיר בהן יש להתקין מקבץ משמעותי של מתקני משחקים נגישים , לצד מתקנים רגילים, שיאפשרו לילדים עם מוגבלות לשחק ולבלות באתר אחד עם ילדים אחרים.
 - מגרשי ספורט - התוכנית אינה מתייחסת להנגשת מגרשי ספורט באופן נפרד , אלא כחלק מהנגשת בתי הספר והגינות הציבוריות.
- שיקולים בקביעת סדר הקדימויות:

- גינות ציבוריות -פרישה מאוזנת ברחבי העיר(בין רובעי העיר, ובתוך כל רובע -בין שכונות), מרכזיות הגינה בשכונה, גודל הגינה, המצאות מתקן משחקים בגינה.
- אתרי מתקני משחקים נגישים - פרישה מאוזנת בין אזורי העיר.

מרכיבי הנגישות הנדרשים

גינות ציבוריות

- חניות נגישות, ומקום נגיש להעלאה/הורדה של נוסעים סמוך ככל האפשר לכניסה לגינה .
- הכניסה הראשית לגינה תהיה נגישה (רצוי -כל הכניסות).
- שבילים נגישים -השביל המרכזי והשבילים אל כל מרכזי העניין בגינה - נקודת תצפית, אזור פיקניק, אתר משחקים וכד' (הנגשת מרכז עניין אחד לפחות מכל סוג). הנגשת שביל צריכה להתייחס בין היתר לפני השביל , לרוחבו, לסילוק מכשולים מתואאי ההליכה, להסדרת סימן מוביל (רצוי על-ידי אלמנט תוחם בנוי ומובחן חזותית)

- ספסלים נגישים - לפחות 20% מכלל הספסלים בגינה, ממוקמים מחוץ לנתיבי ההליכה בהרחבות מרוצפות הכוללות גם מקום לכסא גלגלים בצד אחד של הספסל לפחות.
- מתקני גן (פחי אשפה, ברזיות וכו') שימוקמו מחוץ אך בקרבת נתיבי ההליכה, כך שאדם עם מוגבלות יוכל להגיע אליהם ולהשתמש בהם.
- תאורה בכמות וברמה מספקת, כשהעמודים מוצבים מחוץ לנתיבי ההליכה.
- מפלס משטח הבטיחות עליו מוצבים מתקני המשחקים יהיה במפלס אחד עם הדרך הנגישה המובילה אליו. המרווח בין המתקנים יאפשר נגישות אל לפחות מתקן אחד מכל סוג (לפי המוגדר בסעיף 3.4 בתקן 1498 חלק 8). יש לשלב מתקן משחקים נגיש אחד לפחות במקבץ מתקני המשחקים הרגילים. המתקן ישולב באופן שיבטיח בטיחות המשתמשים והשוהים באתר (לפי סעיף 3.3.5 בתקן 1498 חלק 8).
- אל מקבץ מתקני משחק תוביל דרך נגישה מהכניסה לגינה.
- כל מקבץ יכול מתקן משחקים משולב, קרוסלה, מספר סוגי נדנדות (סווינג, קפיץ, עלה ורד, מטוטלת, קן לציפור) וכן אפשרות למתקנים נגישים נוספים (למשל מתקן כדורסל צינור).

7. רחובות

תקנות הנגישות:

תקנות "דרכים נגישות" אושרו על-ידי המועצה הארצית לתכנון ובניה **אך עדיין לא אושרו על-ידי הכנסת 1** תקנות אלה עוסקות במרכיבים רבים של סביבת הרחוב: מדרכה (רצועת ההליכה), הנמכות מדרכה, תחנת אוטובוס, מעברי חציה, גשרים ומעברים תת-קרקעיים להולכי רגל, רמזורים, חניה ועוד. עד לאישור תקנות אלה, חלה חובת הנגשתם של מרכיבים בודדים בלבד בסביבת הרחוב: חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), תשמ"ח 1988 – קבע את חובת הנמכת מדרכות בצמתים ובמעברי חציה ואת חובת השארית" מרווח למעבר נוח לעגלת נכים". תקנות "הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית, התשס"ג – 2003" קבעו בהקשר של סביבת הרחוב, את התנאים להצבת תחנות אוטובוס ובמסגרתם את חובת הסדרת נגישות אל תחנת האוטובוס מהמדרכה הסמוכה.

הגורם המחויב בהנגשה:

חובת הנגשת הרחובות על מרכיביהם השונים, כולל הנגשת תחנות האוטובוס, חלה על הרשות המקומית.

התאמות הנגישות הנדרשות :

- חוק רשויות מקומיות (סידורים לנכים) : הנמכת מדרכה , אי תנועה ואבני שפה בכל צומת בו מותרת חציית הולכי רגל ובכל מעבר חציה מסומן. איסור הקמת/הצבת מתקן על המדרכה שאינו משאיר מרווח למעבר נוח לעגלת נכים.
- תקנות הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית(תחנות אוטובוס) : סככת תחנת האוטובוס במידות המאפשרות המתנה ותנועה של אדם הנע בכסא גלגלים, רוחב מעבר פנוי של 110 ס"מ בחזית הסככה , רחבת הערכות מסומנת במסגרת כחולה ופנויה ממכשולים כדי לאפשר פתיחת מתקן הרמה מהאוטובוס למדרכה, והסדרת דרך נגישה מהמדרכה הסמוכה אל תוך הסככה וממנה לרחבת ההערכות.
- תקנות דרכים נגישות(עדיין לא הוסדר כחוק) :
 - רצועת הליכה במדרכה -ברוחב של 130 ס"מ לפחות , פנויה ממכשולים(מתקני רחוב/תשתית וכד)ובניגוד חזותי לסביבתה.
 - הנמכת מדרכה -ליד מקום להורדה ולהעלאת נוסעים, ליד מקום חניה נגיש, משני צידי מעבר חציה ובכל מקום בו מותר מעבר הולכי רגל.
 - הנגשת תחנות אוטובוס -לפי תקנות נגישות תחבורה ציבורית , ובנוסף -הסדרת סימן מאתר המוביל אל סמוך לעמוד תחנת האוטובוס וחוצה את כל רוחב רצועת ההליכה.
 - מעבר חציה -לפי הנחיות ת"י 1918 חלק 1 , ובנוסף -פני השטח של המעבר יהיו במרקם שונה מפני השטח של הכביש.
 - גשרים ומעברים תת-קרקעיים להולכי רגל - הסדרת כבש או מעלית בנוסף למדרגות, אלא אם קיים מקום חצייה חלופי נגיש במרחק 74 מטר מהמעבר התת-קרקעי או 100 מטר מהגשר.
 - אמצעים להכוונה ולאזהרה -הסדרת סימן אזהרה(ריצוף בליטות עגולים)בסמוך למעבר חציה ולפני כל עצם הגורם להצרת רצועת ההליכה, סימן מאתר(ריצוף בליטות פסים)בסמוך למעבר החציה, סימן מוביל למקום המיועד לשמש בעיקר לאנשים עם מוגבלות.
 - רמזורי שמע -יותקנו בכל רמזור להולכי רגל בהתאם לת"י 5990.

- חניה -ברחוב בו מתוכננים מקומות חניה לאורך הרחוב יהיו מקומות חניה נגישים בהתאם לשימושי הקרקע ברחוב לפי החלטת מהי"ע ובהתייעצות עם מורשה נגישות.

הנחיות מיוחדות:

טיוטת תקנות דרכים נגישות מאפשרות למהנדס הרשות המקומית, בהתייעצות עם מורשה נגישות, לתת פטור מביצוע התאמות הנגישות ברחובות קיימים) אך להבטיח התאמות חלופיות) אם ההתאמה פוגעת באופן מהותי בערכי ארכיאולוגיה/ היסטוריה/טבע, אם היא אינה ניתנת לביצוע מטעמים הנדסיים או אם היא מחייבת שינוי יסודי ורחב היקף באזור ביצועה.

מועדים קובעים:

- חוק רשויות מקומיות (סידורים לנכים) : כל הנמכות המדרכה צריכות היו להיות מבוצעות תוך חמש שנים, כלומר עד שנת 1993.
- תקנות נגישות תחבורה ציבורית: **כל תחנות האוטובוס היו צריכות להיות מונגשות תוך 10 שנים כלומר עד ינואר 2014.**
- טיוטת תקנות דרכים נגישות : לפי פרק הנגישות בחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות, כל הרחובות בעיר צריכים להיות מונגשים עד מאי 2018. לנוכח דחיית שנת היעד להשלמת הנגשת בניינים ציבוריים עד לשנת 2021 (בגלל העיכוב בגיבוש תקנות הנגישות עבורם,) ההנחה היא שתדחה גם שנת היעד להשלמת הנגשת דרכים נגישות, לפחות עד לשנת 2021.

מתווה התוכנית

עורכי התוכנית:

אגף תשתיות

מתווה כללי:

תקנות נגישות דרכים מחייבות הנגשת כל רחובות העיר עד שנת 2021.

קביעת סדר קדימויות:

- רחובות עם תחנות אוטובוס – פרישה מאוזנת בין רובעי העיר של מקבצי רחובות
- שאר הרחובות – ייבחרו לפי אינטנסיביות השימוש ברחוב – רחובות מסחריים/ראשיים, רחובות המקשרים בין מוקדים/אתרים (מוסדות ציבור, מתחמי בילוי, תחנות הסעה המונים וכו').

מתווה פעולה:

- רחובות עם תחנות אוטובוס -

הפרויקט יפעיל 1-2 צוותים שכל אחד מהם יכלול מנהל פרויקט, מתכנן ומורשה נגישות. כל צוות יהיה אחראי על מספר פרויקטים (רחובות) בכל שנה, משלב התכנון ועד המסירה.

בכל אחת מהשנים 2013 - 2016 תושלם ההנגשה של כ- 25% מאורך המדרכות ברחובות עם תחנות אוטובוס (כולל תיקונים והשלמות ברחובות שעברו שידרוג לפי קובץ הפרטים הסטנדרטיים). תוכנית ההנגשה של כל רחוב תושלם עד חודש יוני בשנה הקודמת לשנת הביצוע של אותו רחוב לפי התוכנית הרב שנתית (תוכניות ההנגשה לרחובות הכלולים במנת הביצוע הראשונה יושלמו עד 2012).10.

מנהל פרויקט יגיש לאישור ועדת ההיגוי תוכנית פרוגרמתית המפרטת את התאמות הנגישות הנדרשות (הנמכות מדרכה, העתקת מכשולים או סימונם, תיקוני ריצוף או החלפתו) ורק לאחר אישורה יוכנו תוכניות עבודה שילוו באומדן עלויות ביצוע.

- שאר הרחובות – לפי מתווה העבודה הרגיל של שדרוג רחובות העיר.

חלק ג'

8. צעדים ראשוניים הנדרשים לקראת יישום התוכנית:

1. מינוי ממונה עירוני ומנהל פרויקט עירוני עבור כל אחד מארבעת תחומי התוכנית - מוסדות חינוך, מוסדות ציבור, שטחים פתוחים ורחובות. יש לשקול את האפשרות לאחד בפרויקט אחד את תחום מוסדות חינוך ותחום מוסדות ציבור.
2. קידום תוכניות להנגשת המוסדות והאתרים הכלולים במנות הביצוע על פי החלוקה לשנים.
3. קידום תכנון פרוגרמתי להנגשת כל בתיה"ס, ולפי הצורך - הגשת היתרי בניה לעבודות נגישות טעונות היתר עד סוף שנת 2020.
4. הצעדים המפורטים בסעיפים 1-2 מחייבים שתי פעולות מיידיות:
 - שכירת שירותיהם של מספר צוותי פרויקטים (מנהל פרויקט , מתכנן , מורשה נגישות ,) שכל אחד מהם יהיה אחראי למספר פרויקטים.
 - הקצאת התקציב הנדרש לעבודת צוותי הפרויקטים.
5. הגשת בקשות תיקצוב לביצוע עבודות ההנגשה הכלולות במנות הביצוע למשרדי הממשלה הרלבנטיים, לאחר השלמת תוכניות העבודה ותמחור שלהן.

9. מבנים עירוניים

מבנים עירוניים		תחום	
מבני חינוך	מבני ציבור	שנה	
ביה"ס כצנלסון	שירותים בפארק גבעתיים	2016 - 15%	1
ביה"ס אנתרופוסופי	בית ראשונים		2
	שירות לתושב		3
	השירות הפסיכולוגי		4
	מרכז יום לקשיש – משמר הירדן 24		5
	מרכז יום לקשיש – ההסתדרות		6
	משרדי רישוי עסקים		7
ביה"ס גורדון	ספריית יד לבנים	2017 – 35%	1
תיכון תלמה ילין	תיאטרון גבעתיים		2
ביה"ס אמונים	אגף הגבייה		3

מבנים עירוניים		תחום	
שירותים ציבוריים גן רבקה			4
שירותים ציבוריים גן הבנים			5
אולם ספורט תל"ם			6
גלריה עירונית			7
בית יד לבנים			8
שירותים ציבוריים גן הזיכרון			9
משרד גמלאים			10
מכון אומנותי – בית שניידרמן	תיכון שמעון בן צבי	2018 – 65%	1
מצפה כוכבים	ביה"ס שמעוני		2
בית אלון וספריית אלון	תיכון קלעי		3
אגף רווחה			4
אולם ספורט מנורה			5
בית שזר			6
ספריית שזר			7
קונסרבטוריון			8
שירותים גן חיל האוויר			9
משטרת גבעתיים			10
מרכז מע"ש			11
בניין הנהלה			12
מחלקת גנים ונוף	ביה"ס אלון	2019	1
רכב + נכסים	ביה"ס בורוכוב		2
האגף החינוך	ביה"ס בן גוריון		3
מוקד עירוני			4
מרכז הפעלה			5
בית משפט במעורר			6
אגף חירום וביטחון			7
התחדשות עירונית			8
משרד הצעירים			9
איכות הסביבה			10
מחלקת צריכים מיוחדים			11
משרד רוני גולן			12
מרכז שדה בוקר	תיכון אורט	2020	1
הוסטל במעיין	תיכון בית אקשטיין		2
אגף שפ"ע	ביה"ס ברנר		3
מחלקת רכש			9
משרד דורון בכר			

מבנים עירוניים		תחום	
סניף בני עקיבא		2021	1
קן הנוער העובד			2
שבט צופי גבעתיים			3
ספריית קלעי			4
בריכת רמב"ם			5
הנדסה			6
משאבי אנוש			7
מבני ציבור			8
פיקוח על הבניה			9
סיפרייה בהסתדרות			10

10. מקומות שאינם בניין

כתובת	מקום שאינו בניין		
רחוב כורזין	חניון כורזין	1	מנה : 1 תאריך: 5.2017 מס' מקומות : 5
רח' שנקין 2	חניון	2	
רח' רמז	חניון אסלינגן	3	
כצלסון 79 - גורדון 36	גן הזיכרון - גן ציבורי	4	
כצלסון 79 - גורדון 37	גן הזיכרון - מגרש משחקים	5	
סמטת צור	גן ויקטר - מגרש משחקים	1	מנה : 2 תאריך: 5.2019 מס' מקומות : 7
סירני 3	גן סירני - מגרש משחקים	2	
ילדי טהרן - אפק	גן ילדי טהרן - מגרש משחקים	3	
המבוא 10	גן שולמית - מגרש משחקים	4	
הל"ה 20	גן הבנים - מגרש משחקים	5	
שדה בוקר 6	גן קורצק - גן ציבורי	6	
שדה בוקר 7	גן קורצק - מגרש משחקים	7	
כורזין - טבנקין	גן כורזין- גן ציבורי	1	מנה : 3 תאריך: 5.2021 מס' מקומות : 10
כורזין - טבנקין	גן כורזין - מגרש משחקים	2	
בורוכוב 46	גן יפה - גן ציבורי	3	
בורוכוב 47	גן יפה - מגרש משחקים	4	
המבוא 9	גן שולמית - גן ציבורי	5	
סמטת צור	גן ויקטר - גן ציבורי	6	
המלבן	גן המלבן - גן ציבורי	7	
המלבן	גן המלבן - מגרש משחקים	8	

כתובת	מקום שאינו בניין		
הלייה 20	גן הבנים - גן ציבורי	9	מנה : 3 תאריך 11.2021 מס' מקומות : 12
המרי	מצפור שלום - גן ציבורי	10	
בן צבי / דרך רבין	פארק גבעתיים - גן ציבורי	1	
בן צבי / דרך רבין	פארק גבעתיים - מגרש משחקים	2	
משמר הירדן 9 - 7 סמטת צביה	גן רבקה - גן ציבורי	3	
משמר הירדן 9 - 7 סמטת צביה	גן רבקה - מגרש משחקים	4	
גולומוב 33	גן העלייה 2 - גן ציבורי	5	
גולומוב 33	גן העלייה 2 - - מגרש משחקים	6	
סירני 2	גן סירני - גן ציבורי	7	
משמר הירדן 16 - 14	גן ילדי הגנים - גן ציבורי	8	
משמר הירדן 16 - 14	גן ילדי הגנים - - מגרש משחקים	9	
ילדי טהרן - אפק	גן ילדי טהרן - גן ציבורי	10	
כצלסון 148 - שינקין 79	גן מרים - גן ציבורי	11	
כצלסון 148 - שינקין 79	גן מרים - מגרש משחקים	12	